

LO GERONÉS

DIARI NACIONALISTA

Preus de subscripció

Girona, trimestre. 400 pessetes
Mes. 130
Catalunya y demés regions. 500
Països d' Ultramar postal. 600

ANV XV Girona, diendres 28 de Agost de 1908 NÚM. 722
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: CIUTADANS NUM. 11 BAIXOS

Anuncis y Remittit

A PREUS CONVENCIONALS

Publiquinse ó no, no s' tornan els originals:
Del treball firmat ne son responsables sos autors

11.5

Fotografies d' A. GARCIA

Girona

MONTADES AB ELS ULTIMS ADELANTOS Y TALLER A BARCELONA

Ultimes novetats pera comunions 6 retrats album ab ampliació 8 pessetes

Tinch el gust de participar al respectable públich que aquesta casa compte ab nombrosa dependencia y firmes dels millors retocadors de retrats desde '1 día 20 Abril

Es fan tota classe de treballs per difícils
que signin, y ab rapidés sense competencia

GRAN ACCEPTACIÓ

Grans ampliacions de regalo per cada 6 retrats il·luminats o en negre a gust del públich

ESTABLIMENTS a Figueres, carrer de la Junquera n.º 1, a Cassá de la Selva, carrer Abajo, n.º 27, y altres en construcció

LA PREVISION PECUARIA

Societat de vacunació y segurs * * * *
* * * * * de vida del bestiar porquí

Quintana, Alemany, Llobet y Comp.ª (Stat. en Cta.)

Domiciliada a GIRONA

Cort-Real, 13, 2.ª

Consultori y Clínica de malalties dels ulls * *
DE

J. TARRUS BRU

Ex-ajudant y metje agr. a la clínica de malalties dels ulls,

dels Hospitals de Sta. Creu y Clínic de Barcelona.

CONSULT: De 11 a 1 y de 3 a 5 de la tarde. — Gràtis als pobres

CIUTADANS 15.-1.ª.-1.ª.—GERONA

Sastreria d' Agustí Gallostra

Trajos exclusivament a mida

Gran varietat en gèneros.

★ ★ Besadò, 2-Girona ★ ★

Fotografia de A. GIRBAL

en planta baixa

Desde l' econòmica postal fins al retrat de grans dimensions; desde la bellíssima composició de retrats a l' aquarela, a les ampliacions al oli y al pastel; desde la reproducció del retrat quines tintes desapareixen, a la miniature, fins a la mateixa reproducció en gran tamany: tot se fa a preus relativament econòmics, y a la perfecció. * * * * *

A veurho per creurho

Plassa de la Independencia, 3 baixos
GIRONA

Kiosc de refrescos de MIQUEL MONTAÑA

Refrescos de totes classes

Ayguia picant y nissos

SANTORAL

SANT DEL DÍA.—Sant Agustí b., cf., doctor y fundador.

QUARANTA HORES.—En l' Iglesia de Santa Susagna del Mercadal.

ENCARE MES SOBRE L' USURA

ULTIMA RESPOSTA

(Continuació).

Podriam ben be haber ja donat per finida la nostra feyna, donchs substancialment queda desallotjat de les seves posicions el nostre il·lustrat contrincant Dr. Pou, quedant en positura inestable per mentres no figurin en l' Index, l' Abat Millot y el professor Mendizábal.

Peró, a fi de fer més patent que les nostres explicacions encaixaven perfertamen ab l' evolució de l' institució de l' usura dins el dret de la Iglesia, no siguent tant convencionals com les volgué suposar el doctor Pou, anem a fer alguns rahonaments més, que fonamentarém, principalment, en nn document pontifici de 30 Septembre de 1452, y quina importancia per els Estats o Regnes de la Corona d' Aragó, es veritablement de gran transcendencia.

El Dr. Pou ha sostingut en conjunt, y ha tronat contra nosaltres, pera afirmar el contrari, que no pot parlarse, en el dret de l' Iglesia, en assumptos de deixes de numerari, d' una costum contra lley, que se anés, com totes, elaborant per influencia de distints elements dintre un llarguissim trancurs de temps.

El Dr. Pou ha considerat que fins al arribar a 1830. en que se consentí la licitud del interès que 'ls poders civils permetesen, a lo qual anomena éll, ab manca completa de rahó, títol extrínsech, no hi havia estipulació d' interès, que pogués considerarse, pels catòlics, dreturera, llegítima y vàlida, si no s' acreditaba, que, en cada cas concret, hi concurría algún títol extrínsech dels com a tals tinguts pels teòlechs.

Si aquesta hagués sigut la conducta seguida en tots els temps; si per cada deixa de numerari s' hagués hagut d' instruir una especie d' expedient davant del Ordinari, com aixís forsosament hauria tingut

de succehir, de no haberse anat formant la costum contra lley de que nosaltres parlárem, no ens diria la Hlstoría, ni 'ns justificaria la nostra experiencia, que les deixes de numerari a interès foren inombrables desde 'l comensament de l' edat mitjana. No coneixeríam, els fills dels Regnes de la Corona d' Aragó, sobre tot els de Catalunya, l' institució del censal, qu' essencialment es un verdader contracte de mútuo, ni haurían existit a mils de mils, per no dir milions, els censals quins diners sortiren de les Comunitats religioses en la nostra terra, habent sigut a mils els que, despiedadament, y de una manera ben injusta—fins jutjant les coses ab sols criteri positivista—, s' ha engolit la devoradora desamortizació.

Y notis que 'n les deixes de numerari a títol de censal, ja may se parlá, de cap dels títols extrínsechs de que 'ls teòlechs se preocuparen. Observis que 'ls diners se deixaven simple y planament al interès del 5, del 7 o d' altre tipo per cent, segons els llochs y èpoques, a qualsevol persona qu' acudís a les comunitats religioses oferint les degudes garanties, de suficient hipoteca, o fiadors de regoneguda solvencia. El títol extrínsech, donchs, del *periculum sortis*, en el sentit que vol entendrel el Dr. Pou, o sia 'n el sentit d' un perill pròxim y bastant probable, no hi ha que buscarlo 'n la creació de censal.

Aquesta institució nostra, no nasceuda per disposició pontificia, sino a posteriori sancionada, al declarar el Papa Nicolau V que 'ls súbdits de Sicilia podían seguir en conciencia la práctica dels demés Estats del rey d' Aragó, práctica quina contraria, se diu 'n el document pontifici a qu' aludim, no existí 'n la memoria dels homes, demostra palesament que tot lo referent a deixes de numerari, desde antiquissim temps se considerá, en els Estats de la Corona Catalana Aragonesa, que era principalment d' incumbencia del dret civil, y no pas del dret Canònic, y menys de la teologia, salvades, com es natural, les relacions que totes les institucions de dret deuen guardar ab la moral.

El Papa Nicolau V., en la seva

Constitució de 30 Septembre de 1452, fa aplicació de les disposicions referents a deixes de numerari, vigents en distints Estats del Rey d' Aragó, a n' els regnes de Sicilia, d' enísá y d' enllá del Estret de Massina; ó, per millor dir, per virtut de la seva Constitució manifesta que 'ls moradors dels dits regnes poden, sens cárrech de conciencia y, per consegüent, lícita y lliurement, comprar y vendre censals, o sia, deixar diners, mitjansant semblant títol, ab tal, tan sols, que 'l cens anual o redit no excedeixi del 10 per cent.

De manera que 'n el nostre territori, y 'n tots els demés integrants de la Corona d' Aragó, se podían deixar diners, a títol de censal, a un interès que no estava taxativament ficat, y que variaba segons els llochs, siguent del 7 per cent en lo Bisbat de Tortosa. Sembla, no obstant, que 'l tipo més corrent era 'l del 5 per cent.

L' Iglesia, per disposició de Nicolau V., al ponderar la nostra antiquíssima práctica, manifestant que no hi havia inconvenient que se fes extensiva 'n els regnes de Sicilia, no posá més trava, per no incorre 'n usura, sino que 'l interès no excedís del 10 per cent.

Ab la Constitució de Nicolau V., quedaren principalment probades quatre coses:

1.ª Que l' Iglesia, en contra de lo que diu 'l Dr. Pou, ha ficat de vegades límit al interès pera no incorrer en usura.

2.ª Que l' Iglesia ha entés que 'n la institució del censal, per ser essencialment igual a la del mútuo, tenían d' aplicarsi les disposicions referents a l' usura.

3.ª Que lluny d' estimar Nicolau V., de dret diví lo referent a les deixes de numerari, ponderá disposicions constituïdes per dret consuetudinari, procurant que 'ls súbdits opulents de Sicilia; per por a incorrer en el vici de l' usura, no s' abstinguessin de deixar diners a títol de censal, ab tal que 'l redit que s' exigís no fos superior al 10 per cent.

Y 4.ª Que lo sol fet de llegislar un Papa 'n lo referent a usures y deixes de numerari, no per la cristiandat en general, sino per determinats Estats y territoris, *moderant*—

Ha atenta contra sa vila en La Bisbal, el individu Joan Frigolè, ex-guardià municipal de S. Feliu de Guixols.

Els postes gironins van obtenir un premi per are bona cullita. En els Jocs Florals de Ripoll, han alcançat els premis en Miquel de Palol, en Joan Ribas Carreras y en Joseph Salasda y Carbó.

El jove figuerench Salvador Jué, en el concurs d'alumnes sobresa en el Departament, celebrat a Argelès sur mer, ha obtingut el primer premi en Marian Grau, y accésits en Laureá Dalmau, en Joseph Tarrats y en Grau. L'enhonabona a tots.

El industrial don B. Espelt, dueny de la perruqueria del seu nom de la plassa de la Constitució ha tingut la dita de veurers pare per primera vegada d'un robust nen. Rebin los pares la nostra enhonabona.

Sembla qu'alguns sardanistes d'aquesta ciutat pendrán part en el Concurs que s'verificará a Olot per les festes del Tura. Com es sabut, el primer premi consisteix en la cantitat de cinchentes pessetes.

S'han comensat a instruir diligències per la jurisdicció militar, per la publicació a Figueras d'una fulla solta comentant la sentència del Consell de guerra contra el nacionalista Joseph Baró.

Segons se diu, sembla que serà més d'un postor que presentarà plecths pera l'arrendament del nostre Teatre principal.

Pera'l dia 30 del corrent, s'anuncia una «matricula en el Orfeó de Blanes, anant a càrrech principalment de la distingida pianista senyoreta Rosa Portas.

* Cuants Gely Madrit, casa Maresma.

El divendrés passat el manobre Jaume Pujol, caygué desde una volta en el convent que s'está edificant en el carrer de S. Ferriol, de Figueras, cautsantse greus ferides. Fou assistit en el mateix establiment essent conduhit després a son domicili.

Han sigut despatxats temporalment tots els treballadors y operaris de la casa Coris Feliu de la vila de Tossa.

El dilluns passat, degué celebrarse a Ripoll en la Academia catòlica, una sessió a benefici del Xalet Refugi d'Ull de Ter, durant una conferencia y projectant el Dr. Font y Forner de Barcelona l'aspléndida colecció de vistes tretes durant l'expedició a Balears ab motiu del centenari de Jaume Primer.

L'orquestra bisbalenca «La Prin-

cipal» ha sigut contractada pera donar una audició de sardanas a París.

* Especialitat en Guants, casa Maresma.

L'insigne dramaturg Iguasi Iglesias es trova estiuhejant a San Pol de Mar, bonica població de la costa de Llevant, y está acabant de donar els últims tochs a un drama en 5 actes, el qual s'estrenará en la vinenta temporada y quin títol es: «El Pas del Rey.» Segons es diu, aquesta producció es una de les millors de l'Iglesias y produhirá veritable sensació en el públich, essent una de les coses més fortes y atrevides que ha produhit aquest dramaturg, honra de los lletres catalanes.

* Els millors Guants, casa Maresma.

El Rey ha firmat el decret eridant al servey actiu 50.000 homes del reemplaç d'aquest any.

A la taula d'edictes de la Secretaria de cambra del Bistat se'n ha colocat un, anunciant una canongia vacant a la Catedral de Ceuta.

El plasso pera l'admissió dels documents acaba el 23 del próxim setembre.

El Governador ha rebut un telegrama del ministre dientli que les tranzaccions y circulació de la moneda de plata s'están portant a cap en tota Espanya ab tota normalitat y sense incidents.

Els vehins de la Rambla de Mossen Cinto, se proposen celebrar ab gran lluhiment la festa del barri, els dies 12, 13 y 14 del prop vinent setembre, fentse gestions perque la cobla de Perelada sigui la encarregada d'amenisar els actes.

El dia 4 del próxim setembre se celebrará en les cases consistoriais de Llagostera la XI Assamblea general de metges d'aquesta provincia. En ella després del discurs y estat de comptes se tracta a del impost sobre vènkars et se projecta erigir a la classe mèdica.

Informació telegràfica

Madrid á 27 las 20'30

Publica una Real Ordre deixan sens efecte la de 27 de Deseembre de 1907 per la quina se disposaba que 'l bestiar procedent d' Holanda quedés sotmés a sa importació a Espanya, als reconexement y periodos de desacons establerts.

Exposició de Saragossa
Les societats cooperatives de Catalunya, Balears y entitats análoges celebrarán una assamblea en la primera quincena de Septiembre. Allavor se inagurarà el pabelló d' Art contemporani.

El Ministre de Governació no te més que paraules d' elogi pel comers que admet sense reparo els duros.

Mercat de Girona

Dissapte 22 de Agost de 1908

Blat	de 27'00 a 26'00	100 kil
Ordi	> 21 a 22	>
Civada	> 15 a 16	>
Blat de Moro	> 23 a 24	>
Faso's	> 13 a 33	<
Faves	> 23.50 a 24.50	>
Cigrons	> 50 a 150	>
Arròs	> 45 a 70	>
Garrofes	> 17 a 15	>
Palla	> 7 a	>
Patates	> 9.50 a 10.50	>
Olis	> 110 a 127	>
Vins	> 18 a 24	>
Formatges	> 0 a 2'60	>

BESTIAR

Laques de 300 a 400 pessetes
Bous de 400 a 500

LEO AUDOUARD

Durant aquest mes dit senyor visitarà a sa clientela, solsament els dimars y dissaptes de cada setmana.

NOTES COMERCIALS

27 Agost.—Tarde

BORSA DE MADRID

Interior contat	84'10
> fi de mes	84'04
> fi próxim	00'00
Amortisable 5 per 100	101'50
Accions del Banc d'Espanya	450'00
Tabacalera	35'35
Francs	12'05
Lliures	28'14
Sucreres	105'50

BORSÍ DE BARCELONA

4 per 100 Interior fi de mes	83'93
4 per 100 próxim	00'00
Contats petits	87'00
Amortisable 5 per 100	101'50
Accions Nort	78'50
> Alicants	96'30
> Orenses	30'10
Colonial	7'25
Catalanes	00'00
Crédit Mercantil	00'00
Francs	11'85
Lliures	28'12

LO GERONÈS

Se ven en els següents punts:
GIRONA.—Kiosch de Ciriach Marull
Rambla d' Alvarez.

BARCELONA.—Kiosch Barcelonés del Passeig de Gracia, y en el del mateix a la Rambla del Centro,

ESPARDENYERIA MODERNA
de
M. VALLS LLOENSI
Especialitats estrangeres
Tennis, Liseret pera senyorn
Kirque-Korque
Traspunts en colors variats
pera senyora.
Basllesterías, 26.—GIRONA

CAIXISTA
Se necessari la impremta i aques periódich.

PAPER per empaquetar s'en ven en la Administració d'aquest diari
Imprempta de J. Giral.—Girona.

TRENS.—HORARI DEL MES DE AGOST

TREN DE M. Z, A.—R. C. LINE BARCELONÉ-FRANSA

	Merc.	Corr.	Llg.	Merc.	Exp.	Merc.	Mixto	Corr.	Llg.	Exp.
S. Barcelona		5'00	7'21		9'40		12'13	13'39	17'51	18'46
A. Empalme		7'35	9'45	7'54	11'11	11'31	15'02	16'09	19'36	20'22
> Girona		8'57	10'39	10'00	11'45	13'49	18'07	17'15	29'29	20'54
S. Girona	4'30	8'45		11'00	11'48		16'13	17'44		20'57
A. Flassá	5'36	9'14		11'53	12'07		16'44	18'14		21'15
> Figueras	7'46	10'08		14'30	12'39		17'40	19'17		21'47
> Cerbere	10'34	11'44		17'35	13'22		19'19	20'59		22'30
Empalm—Arriban de Barcelona per el litoral—7'18 - 11'04 - 15'58 - 18'34 - 20'13										

	Exp.	Llg.	Corr.	Merc.	Llg.	Merc.	Corr.	Exp.	Mto.	Merc.
S. Port-Bou	4'40		4'15	4'32		8'55	12'22	15'41	14'33	19'16
A. Figueras	4'41		5'05	6'05		10'38	13'06	16'13	15'26	21'15
> Flassá	5'15		6'00	8'00		12'22	14'15	16'47	16'28	23'20
> Girona	5'39		6'35	9'21		13'29	14'52	17'09	17'28	0'30
S. Girona	5'41	5'50	6'40	10'01	11'12		15'00	17'15	17'40	6'55
A. Empalme	6'14	6'37	7'38	12'43	12'05		16'00	17'53	18'41	8'54
> Barcelona	7'53	8'35	10'30		14'26		18'55	19'26	21'39	16'58
Empalm—Surten pera Barcelona per el litoral—6'17—8'10—13'18—16'43—19'38										

